

УДК 727.62

ПРИНЦИПИ АРХІТЕКТУРНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ РЕГІОНАЛЬНИХ ПРИЮТІВ ДЛЯ ТВАРИН

Каранда Г. В.¹, студ., Воробйов В. В.², канд. арх., проф., Шило О. С.³, ст. викл.

ННІ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»

Українського державного університету науки і технологій

¹ 19030karanda@365.pdaba.edu.ua, ² vivavo151151@gmail.com,

³ olgashilo2016@gmail.com

Постановка проблеми. Через численні соціальні, військові та інші причини у містах та селах України виникла «паралельна реальність» – викинуті на вулицю або вже народжені на вулиці домашні тварини різних видів. Домінують серед них собаки та кішки. Хоча зустрічаються зрідка й інші тварини. Демократичний світ створив спеціальні програми щодо їх захисту. В рамках деяких програм у різних країнах світу виникають притулки для їхнього утримання. Місткість об'єктів – найчастіше до кількох сотень, а окремих випадках і до кількох тисяч чотирилапих.

Мета дослідження – узагальнити досвід створення притулків для бездомних тварин для використання в умовах регіону.

Результати дослідження. Технології утримання та обслуговування знедолених собак та котів суттєво залежать від обсягів фінансування таких проектів. На основі узагальнення досвіду проектування та функціонування притулків бездомних тварин, створених у різних країнах світу, в рамках магістерського дослідження розроблено принципи архітектурної організації регіональних притулків для тварин, які застосовуються для Дніпропетровської області та України загалом:

- локація притулків – поблизу населених місць приміської зони, на відстані 10–20 км від обласного центру, через які проходять магістралі регіонального та національного рівня; супутні обставини: наявність джерел водопостачання та інші;

- кількість тварин у притулку залежить від економічних можливостей організаторів притулку;

- на території притулку розміщуються: зимові та літні вольєри та будиночки для тварин; приміщення та майданчики для новопривезених тварин (огляд, санітарна обробка та інші процедури); ізолятор та ветеринарний пункт для лікування тварин із приміщенням для зберігання медпрепаратів та витратних матеріалів; майданчики та приміщення для контакту тварин з людьми, які бажають взяти тварин до себе додому; приміщення для оформлення документів; адміністрація притулку; комори для кормів; приміщення для засобів санітарної обробки клітин, будиночків та кімнат, у яких утримуються тварини; приміщення для надання медичної допомоги відвідувачам притулку; приміщення для контактів із кореспондентами ЗМІ, у тому числі – для брифінгів; приміщення для громадських заходів за участю запрошених людей (уроки доброти та співчуття до тварин для школярів або інших категорій населення; приміщення для наукових досліджень – для студентів біологічних факультетів, для аспірантів та для інших категорій людей, які вивчають тваринний світ); кіностудія (зйомки документальних популярних та навчальних відеопрограм, присвячених даному притулку та життю у ньому тварин); майданчики для ігор тварин із людьми; майстерні для дрібного епізодичного ремонту приміщень; протипожежний комплекс споруд та приміщень; приміщення для інженерно-технічних систем притулку; приміщення та системи охорони території; приміщення для волонтерів;

- все функціональні блоки автономні, але у складі загального задуму притулку; повинні мати необхідні підходи та під'їзди; паркувальні та розворотні майданчики;

– навколо притулку повинні бути пожежні розриви між лісом, луком, агротериторіями і самим спорудами для тварин, з відповідною обробкою ґрунту та іншими заходами щодо протипожежного захисту будівель (як від лісової пожежі, так і від пожежі на території притулку;

– при розміщенні притулків враховуються троянди вітрів;

– для організації інтер'єрів та екстер'єрів притулку використовуються облицювальні матеріали, що дозволяють проводити щоденні вологі прибирання та санітарні обробки місць утримання тварин спеціальними хімічними розчинами; при зведенні приміщень для утримання тварин повинні виключатися матеріали, здатні вбирати запахи та стати патонебезпечними (токсичними) для людей та тварин.

Притулок для тварин – установа, де можна організовувати адопції (усиновлення) тварин та «тимчасові сім'ї для чотирилапих» (Foster Family), що вже багато років дуже результативно працює у США та країнах західної Європи. У північній Європі та у Великій Британії зокрема до тварин ставляться трепетніше, ніж до дітей. В умовах Дніпропетровської області кількість безпритульних тварин – десятки тисяч, що говорить про те, що такі притулки можуть бути поряд із кожним районним центром, утворюючи обласну мережу великих та малих притулків.

Висновки. Запропонований у роботі підхід до архітектурно-планувальної організації притулків для безпритульних тварин має більш високий рівень його використання як для самих тварин, так і для використання цього об'єкта людьми по відношенню до притулків, що існують в інших країнах та в Україні.

Концепція проектного рішення притулку для бездомних тварин, що пропонується, може стати основою для створення системи таких об'єктів на регіональному рівні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бобровник О. В. Архітектура будівель і споруд. Принципи архітектурно-планувальної організації притулків для тварин. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. 2016. Вип. 45. С. 328–331. URL: <https://repository.knuba.edu.ua/bitstream/handle/987654321/5262/201645-328-331.pdf?sequence=1&Allowed=y>

2. Кардан Х., Обиначна З. Архітектурно-планувальна організація притулків для домашніх тварин. *Просторовий розвиток*. 2023. № 6. С. 34–52. URL: <https://doi.org/10.32347/2786-7269.2023.6.34-52>

3. Наказ «Про затвердження Положення про притулок для тварин» від 15.10.2010 № 439.